

Avântul

REDACTORI:

D. L. Stăhiescu și C. N. Turcu

APARE DUMINICA

Redacția și Ad-ția:

Str. Apele Minerale, 8

In ajutorul studenților.

Față de marile greutăți materiale ce le întâmpină studențimea în timpurile de azi și ne mai având nici un sprijin din partea nimănui, intrucât vechiul comitet cetățenesc, și-a încetat activitatea, atât prin desintresarea unora din membri ce-l alcătuiau, cât și datorită faptului că d-l avocat Oscar Stati, singurul care mai rămăsese la datorie, alinând, cu eforturi supra-omenești, suferințele studenților, n'a mai putut să reziste unei asemenea grele sarcini, îmbolnăvindu-se, de aceea,

Vineri, la ora 5 p. m. s'au întrunit, în sala Prefecturii, șefii autorităților locale, administrative și școlare, precum și fruntași ai orașului nostru, pentru constituirea comitetului cetățenesc, care să avizeze găsirea mijloacelor pentru ajutorarea studenților lipsiți de mijloace.

Ședința, prezidată de d-l Prefect, a fost deschisă prin cuvântarea d-sale care a expus celor prezenți că d-l Oscar Stati, din cauza sănătății, a fost nevoit să se retragă din fruntea fostului comitet cetățenesc.

Totodată i s'au adus elogi activității d-sale, care prin poziția socială și prin chipul demn cum a lucrat, a adus servicii reale studențimii din județul Neamț, dorința tuturor fiind ca d-sa, când va fi deplin sănătos, să-și reia locul pe care l-a onorat atâta vreme.

S'au căutat apoi mijloacele prin care s'ar putea strânge mai ușor fondurile necesare.

După mai multă discuțiune s'a ajuns la următoarele concluzii:

1. Să se intervină la cooperativele de exploatare de păduri spre a prevedea, la încheierea bilanțului, sume în raport cu beneficiile realizate.

2. Să se aleagă anumite zile ale anului, în care să se cheteze pentru studenți.

3. Să se organizeze serbări nu numai în orașul nostru, ci și în celelalte orașele din județ. Serbările pe care le vor organiza studenții, din inițiativa lor, nu vor fi independente, ci autorizate și patronate de comitetul cetățenesc.

4. Membrii comitetului cetățenesc vor face propoziții în cercul cunoscuților lor, pentru a subscrie benevol și periodic, fiecare, donații după puterea și dragostea ce o au pentru conducătorii de mâine ai țării.

5. Deasemenea s'a emis părerea să se apeleze și la societățile anonime cu capital românesc.

Trecându-se la chestiunea de reconstituire a comitetului, s'a decis ca acesta să fie alcătuit, pe lângă șefii autorităților și din ceilalți fruntași ai vieții noastre politico-sociale.

S'a hotărât apoi formarea unui comitet restrâns de acțiune, din 11 persoane, în frunte cu prefectul județului, care să înceapă imediat activitatea, îndeplinind atribuțiunile unui consiliu de administrație.

Biroul s'a fixat la Prefectură, iar fondurile adunate, vor fi depuse, pã-

Constatări. Orientări.

Ne aflăm, din nou, la o grea răspântie! Cuprinși de panica decadenței morbide în care ne zălem, dela războiu încoace, am ajuns să nu ne mai recunoaștem. Nici noi între noi și nici chiar pe noi înșine...

Suntem decăzuți până la transfigurare. Suntem lipsiți de suflet până la imoralitate.

Suntem inactivi până la nemișcare. Suntem lipsiți de tact și simț de orientare până la perplexitatea cu care unele animale domestice stau și privesc o poartă nouă.

Așa suntem înopotoliți, indolenți, Desorientați...

O pretutindeni — decădere oribilă domnește în toate domeniile noastre de activitate!

Într'adevăr, ne aflăm, din nou, la o grea răspântie.

Și, doar, deabia am trecut, de câțva timp, una — cea mai grea: răspântia istoriei naționale.

Că am pășit, atunci, pe drumul cel drept, n'a fost, ni ideducum, o întâmplare. Ci au fost dorințele de milenii ale strămoșilor, transformate, în noi — am putea spune — în instincte.

Mai mult decât orice altceva, de data aceasta, instinctul neamului ne-a fost rațiunea călăuzitoare și norocul legendar, pavăza ocrotitoare.

Așa am trecut noi catastrofa! Și suficient, pentru aceasta, ar fi fost numai să mulțumim fierbinte destinului nostru, urmând, apoi, să ne reculegem și mai de-acum.

La realitate. La muncă. La reconfortare. Atât. Dar nu să ne pierdem cumpătul. Să cădem în extaz. Buimăciți, să bolborosim în tări de gânduri.

Căci, să fim sinceri: Prea mult timp ne-am bălăcit în iluzia grandoarei. Prea mulți ani ne-am cheltuit energia și vigoarea în contemplații bolnăvicioase. Prea ne-am consumat, mult, elanul și tenacitatea noastră vie, fără nici un rost — cu înconștiința cu care animalele hibernante își consumă, iarnă, grăsimea trupului lor!

Cauzele depresiei morale

de Preot
Mihai Gavrilescu

Depresiunea morală de astăzi nu e numai o rezultantă a războiului, ci se datorește mai cu seamă politicantismului cu toate urmările lui luneste. Une trăește azi la țară în na la repartizare, în casa Băncii funcționarilor publici.

Iată cum cetățenii orașului Piatra nu lasă în pășire cauza studenților, deși ar fi avut motive să se dezintereseze.

De la partea studenților nu se cere decât o atitudine mai rezervată în raport cu noile prefaceri ale vieții sociale.

Gr. Capșa

Politica noastră

de C. N. Turcu

Am ajuns niște umbre. Numai fard. Niște sclavi ai tuturor celor ce-au știut să profite de slăbiciunile noastre nerode. Fără pic de simț autodeterminativ. Fără spiritul opoziționist. Un aluat în mâini murdare. Niște servi slugarnici!

Ajunge cu pretextul mentalității postbelice.

La ce să încercăm mereu, a ne ascunde după deget. La ce să miorlăim, întotdeauna, lași, scuza idioată: „De, ce să facem! Așa-i după războiu!”

Să ne recunoaștem, mai bine, vina: Nimeni, ca noi, n'a stat, alăta vreme, cu mâinele'n sân. Cu ochii holbați. Aiurii. Perplexi. Pentruca să se socoală, apoi — cu o navitate vrednică de noi — victele vremurilor postbelice!

Nimeni, ca noi, n'a făcut, vreodată, alăta politicianism scandalos și infructuos. Să înceteze nerozia. Și să încercăm, mai bine, a ne îndreptă!

În lături cu politicianismul parazitar și morbid.

Căci politicianismul ne este plaga noastră și corolarul lui, decadența

Să încercăm o reconfortare a vieții noastre depe toate țărâmurile. Nu e prea târziu deși s'ar fi putut începe mai demult.

Ca o muștrare priviți vecinii. Priviți Polonia și, mai ales, priviți Cehoslovacia! Două țări ieșite din dărărmăturile războiului cași noi.

A! cu ce jind ne uităm la ele! La progresul lor economic uimitor crescând! Avem nevoie, pe drept cuvânt, de orientări noi. De simț practic. De tact și abilitate.

Și, în primul rând, de muncă cinstită, asiduă și desinteresată.

Odinioară — par'că e așa de mult de atunci! — am dat dovadă că suntem capabili de asemenea calități și eforturi.

Să reîncercăm dar. Îndreplându-ne'n lăiu înspre muncă activă și'nspre cultură temeinică. Printr'o politică decentă, crețitoare.

„Ne vom orienta unii pe alții..”

C. N. Turcu

Credința noastră

„Pe cel sănătos îl poți amăgi cu fraze, pe cel bolnav nu-l poți vindeca decât cu puteri vii.” (Faerster)

mijlocul sâtenilor, își da bine seama de efectele acestei plăgi sociale.

Cu înmulțirea fără rost a partidelor politice, au învedat satele politicienilor fără nici o credință și'n potta lor de slavă și îmbogațire, au început să dărâme tot ceia ce de veacuri au, elădit cu sudori de sânge, înaintașii noștri. N'au cruțat „Altarul” dar nici truda „Școlă!”

Dar trebuie să ridicăm vâul și să mărturisim adevărul: Unii din politicienii de tristă amintire ne-au caracterizat în fața poporului de „speculatori” și „lipitorile satelor!”. Ce colosală deosebire între simțirea realistă a lui Alexandri și a sutlelor

Cultura noastră

Sărbătorirea scriitorilor.

de D. L. Stăhiescu

Oamenii mari își dobândesc gloria adevărată abia după moartea lor, căci atunci dispare ori ce urmă de invidie, de ură personală dintre cei egali cu dâșli; abia atunci li se recunosc toate meritele, le reiese în evidență numai calitățile, peste slăbiciunile lor așternându-se umbra liniștitoare a uitării. De mortuis nil, nisi bene.

E par'că o lege generală; un principiu ce se impune, în mod fatal, societății din toate timpurile, deși în realitate e o simplă prejudecată.

Dece un om mare, care face atât de mult bine, alăta cinstle unui popor, să nu fie apreciat după justa lui valoare fiind încă în viață, cu toate că fiecare își dă seama de rolul mare ce-l joacă acesta în viața poporului?

Istoria neamului nostru e plină cu astfel de exemple.

În categoria oamenilor mari, fără îndoială că intră și scriitorii. Căci aceștia mențin trează viața și conștiința de sine a unui popor.

Scriitorii mari au avut, în trecut, neamul nostru destui. Mulți din aceștia și unii dintre cei mai importanți, au trecut în viață aproape neobservați; nedându-li-se altă atenție decât aceea a oamenilor de rând.

Cine dintre noi nu-și aduce aminte de viața plină de nenorociri și de mizeria celui care a fost gânditorul nostru cel mai strălucit: M. Eminescu.

A fost tratat de societate cu atâta indiferență, încât munca extenuantă pe care era nevoit s'o îndeplinească, ca să-și câștige existența, l-a aruncat în ghilarele unei boli incurabile, un înfricoșător prelude al morții, care n'a întârziat să sosească.

Continuare în pag. II-a

pustiite de boala politicianismului!. Iată ce pildă de operă morală! Iată ideile și credința lor. Mă duc cu gândul la versurile lui Nietzsche: „Croncănesc ciorile și zboară zorile spre oraș, va ninge în curând și e vai de cel fără patrie”.

Da, au sburat spre oraș în goana mașinelor — cei fără patrie și'n urmă s'au răcit sufletele sâtenilor fața de conducătorii lor firești, ca'n urma zăpezii. Când astfel am fost batjocoriți în fața mulțimii, cum e fost privită munca noastră? Cuvântul nostru era considerat glas de apostol sau de speculator? Dacă încercăm a uni poporul pentru opere religioase și culturale, nu se aud glasuri satanice contra noastră? Dar în privința îndreptării calendarului ce funest concurs ne a dat politicianismul fără de credință! Nu s'a serbat acum un an „Paștele” de două ori în Basarabia

Continuare în pag. II-a

FURTUNA

Sărbătorirea scriitorilor

(continuare)

Da, Vlahuță, Delavrancea, Coșbuc, au avut ei o manifestare de recunoștință din partea contemporanilor pentru marea folos și cinstea ce-au făcut-o neamului? În decursul timpului vremurile se schimbă însă și odată cu ele și oamenii.

Se pare că în mintea noastră încep să încolțească germele unei tendințe spre niște principii mai superioare, mai ideale.

Căci anul acesta s'a întâmplat un fapt unic în viața literaturii noastre de până acum: anume s'a sărbătorit, la începutul acestui an, cu o deosebită solemnitate, de către toată intelectualitatea română, aniversarea împlinirii a 60 ani de viață a unuia din cei mai neîntrecuți povestitori ai noștri: Ioan al. Brătescu-Voinești.

Căta mândrie, căta satisfacție pentru un om, când acesta se vede înconjurat și privit cu simpatie de către ai săi; când constată că umilului produs al muncii lui de atâta amar de vreme, i se dă atâta considerare!

Într'aderă Brătescu-Voinești a fost omul muncii, omul unei activități cinstele, dezinteresate și sincere.

N'a răvnit în viața lui la situații. De aceea n'a făcut politică, nici nu s'a amestecat în alte afaceri. Se simțea mulțumit să ducă o viață liniștită, retrasă întrucâtva, considerând că-i e de ajuns să-și întrețină viața, modest, cu cele ce-i ofereau propria lui muncă, aceea de slujbaș la stat.

Înzestrat dela natură cu un minunat talent de a povesti, Brătescu-Voinești a știut să se folosească de acesta. S'a apucat să facă literatură, consacrandu-și o parte din timpul liber în acest scop și ne-a dat astfel cele mai reușite nuvele și schițe din literatura noastră.

Din operele lui, scrise în limba cea mai frumoasă, cu o romanță de realism desul de accentuată se desprind două, note caracteristice: duioșiu și humorat.

Duioș până la melancolie, Brătescu-Voinești a știut, sub aspectul unei ușoare nuante de humor, să ne dea personaje reale și, scoțând în relief unele defecte de ale lor, să ne predispuină la râs. Ridăm însă cu plăcere, sămătos, nu ironic.

Brătescu-Voinești e singurul reprezentant al strălucitei generații, care a ridicat literatura română la situația de azi, a lui Vlahuță, Coșbuc, Delavrancea; e singurul care se mai găsește printre noi dintre toți aceștia.

E primul scriitor care s'a văzut sărbătorit.

Gestul făcut de Societatea scriitorilor români e privit cu bucurie de toată suflarea românească și dorim ca pe viitor să se transforme într'o datină.

D. L. Stăhiescu

După cum „Romeo și Julieta“ este izbucnirea tinereții și a iubirii, tot așa „Furtuna“ este visul gânditor al unui suflet matur, care a văzut lumea și o domină.

Furtuna pare a fi ultima operă a lui Shakespeare și conține cel din urmă cuvânt al filozofiei lui: filozofia optimistă în fond, străbătută de frumusețea lumii și a vieții, de frumusețea iubirii și a ierlării, văzând orice lucru prin prisma unei atmosfere minunate de poezie.

Așa cum se prezintă, „Furtuna“ este, mai curând, o feerie decât o dramă. Și „Un vis într'o noapte de vară“ este o feerie, dar, pe câtă vreme în această piesă, oamenii sunt jucăria spiritelor, cere plutesc între cer și pământ, în „Furtuna“, care este un fel de testament poetei ei lui Shakespeare, spiritele sunt sclavele omului. Într'adevăr, nu va veni o zi când omul, devenit liber prin știință, are să domine natura, care-l apasă în prezent?

Prospero, ducele Milanului, culundat în cărți și studiu, a lăsat întreaga putere efectivă în mâinile fratelui său Antonio, care, profitând de încrederea acordată, îl răstoarnă cu ajutorul regelui din Neapole, Alonso. Il împarează, împreună cu fiică sa, Miranda, pe o corabie și-l lasă în voia valurilor mării. Vântul îl duce, însă, într'o insulă părăsită, unde supune, prin farmecele sale, două spirite: pe Ariel, un spirit binefăcător și pe Caliban, spiritul răului. În singurătatea patriarhală a insulei, se încheiește cu educația fetei sale.

Întâmplarea face ca prin apropiere să treacă o corabie, în care se găseau cei ce pusese la cale pierrea sa. Prospero sfârșește o furtună, care sfârșim corabia. Spiritele lui vegheză, însă, asupra naufragiaților.

Și pe când regele Neapolului plânge moartea fiului său Ferdinand, acesta ajunge sclavul lui Prospero. Miranda se îndrăgostește de prinț care, la rândul său, nu se lasă mai prejos. Urmează o scenă naivă și adorabilă între cei doi liniți.

Prospero a asistat și el, ascuns, la această scenă și când se convinge de temeinicia iubirii lui Ferdinand, îl logodește cu Miranda. Zeițe din Olimp, coborate prin bagheta lui Prospero, le binecuvântează unirea.

Alături, însă, de acest ideal de iubire și de gândire, omenirea își urmează pasiunile ei joșnice. Prospero a trimis somnul peșta Alonso. Antonio, fratele său perfid, împreună cu fratele regelui, Sebastian, vor să-l ucidă în somn, pentru a pune mâna ei pe regat. Iată ce fel de om era Antonio; când i se obiectează că n'are conștiință, zice: „Conștiința? unde se găsește? Dacă ar fi o șgârie-lură la calcăul meu, m'ar forța să-mi pun încălțămintea; dar eu nu simt în pieptul meu această zeitate; chiar dacă douăzeci de conștiințe s'ar ridica între mine și Neapole, se vor înmuia ca o bucală de zahăr în apă înămoie ca să mă incomodeze“. Când cei doi scelerați sănt gata să-l ucidă, Alonso se trezește prin cântecul spiritului binefăcător, Ariel. Spiritul răului, Caliban, creatură mârghi-

niță, vrea să-l omoare pe binefăcătorul său, Prospero, care caută să-l înalțe, să-i creeze altă viață, dar nu reușește.

Prospero strânge în un loc pe ceilalți criminali, pune spiritele să le servească o masă și când vor să mănânce, Ariel le risipește banchetul amintindu-le că dta răsunare divină sănt silți să trăiască în această insulă părăsită, departe de oameni; le reamintește crima uitată, Prospero expus valurilor mării; deacea puteri nevăzute îi lovesc. O distrugere lentă, mai grozavă decât moartea neașteptată îi paște; singurul lucru, care er putea să-i scape, e cântăa urmată de o viață pură. Sânt închiși într'un cerc magic, unde plâng fără speranță de eliberare. După câtăva vreme de suferință, Prospero se îndură de ei și-i pune în libertate, se descopere fratelui său și clar îl iartă. Era răz bunat. Regele binecuvântează unirea celor doi tineri, iar Prospero își recapătă ducatul de mai înainte.

Întreagă această feerie are un înțeles adânc moral al vieții: un idealism, o aspirație constanță spre mai frumos și spre mai bine; nicăiri nu se găsește o viziune mai înaltă și mai măreață a splendorilor sufletului uman. Chiar sclavul lui Prospero simte confuz în el geniul stăpânului său și se supune vrăjilor lui. Nicăiri, în opera lui Shakespeare, nu se desfășoară mai liber și mai larg vreața frumosului și toți eroii, până și infernalii Caliban sânt cuprinși de emoție, ca pentru a ne face să pricepem că până și'n formele infime ale umanității sau ale ființei omenști, se ascunde speranța și presentimentul unor forme mai înalte și ale unui viitor mai nobil.

Victor Odobeșianu

Un apel

În marele rășboi pentru întregirea Neamului nostru, s'a găsit un soldat, care, pe pragul morții și-a formulat, ca un testament sfânt, dorința de a fi înmormântat cu capul spre Argeș, să se creadă astfel mai aproape de locurile, pe unde a copilărit și a trăit odinioară.

Admirabilă și duioasă manifestare de iubire pentru ogorul strămoșesc!

Exemplul e foarte semnificativ: e un indemn; și pentru cei care înțeleg și simt mai adânc, o necesitate imperioasă.

Da! ne-am mărît țara, dar nu ne oprim aici - nici nu trebuie. Ca să ne-o iubim și mai mult, ca să ne convingem de frumusețile și de bogățiile ei, se impune să ne-o cunoaștem. Dacă nu în întregime, cel puțin, o cât mai mare parte din ea. Și aceasta nu din cărți. Ci din cea beție fermecătoare a colindării'n lung și'n lat, la munte, la șes, la mare.

până în parte obstacolele sufletești. Unde e astăzi această inspirație? N'o vedem aproape de loc.

De aceia diferiți neurologi au subliniat adevărul că tocmai filozofia immanentă dezechilibrează sistemul nervos, pentruca ea aruncă pe om cu totul pământescului, imprumutând prin aceasta o distrugătoare putere impresiilor și sugestiilor terestre; pe câtă vreme vechea concepție religioasă despre viață, dând sufletului un punct de vedere superior acestei vieți răpește din puterea exagerată a lucrurilor externe, învâțând pe om să tragă folose lăuntrice și din obstacolele vieții. În acest înțeles se numește Biblia un „Compendiu al igienei nervilor“, citându-se în deosebi cuvintele Mântuitorului: „În lume necaz, veți avea, ci îndrăzniți! Eu am biruit lumea“ (Foerster).

În această credință, îndraznim și noi a lupta, pentru a înlocui depre-

Acesta e scopul temeinic al excursiilor. Fiecare bun român e dator să-și cunoască țara. Pentru cei mai mulți (din nefericire, însă) lipsesc posibilitățile de realizare ale acestui gând frumos.

Să ne îndreptăm atunci ochii spre copii: să le creiem mijloacele. Pentru la vară e proiectată o excursie în munții Paringului, cu elevii liceului. Fonduri se adună, dar nu sânt suficiente: interesul e să profite cât mai mulți de acest prilej.

De aceea, călăuziți de dragostea pentru copii, noi, părinții lor sufletești, am organizat un festival Artistic-cultural, pentru ziua de 17 Martie crt. Programul va consta din declamații, muzică și o piesă de teatru jucată de elevii liceului.

Contribuția morală, a noastră, prisosește: rămâne punctul material de realizat. E vorba de copiii d-stră: judecați Domnilor!

V. O.

† Ermil Zaharia.

Duminică, 4 Martie, la orele 3, pământul a înghițit corpul celui care, pe vremuri, a jucat un rol important în viața noastră publică, ocupând situațiile politice cele mai de seamă în județul nostru. Cu o cultură juridică și socială vastă, cu un talent oratoric distinct, cu un suflet ales, lasă celor ce l-au cunoscut un adânc regret. Moare sărac, deși a trăit timpurile acelea, când puținii au fost acei cari trecând prin situații politice chiar mai neînsemnate, nu și-au agonisit averi cu care să poată sfida viitorul.

A făcut politică militantă până în preajma războiului mondial. Era încă plin de vigoare când a cedat locul altora. S'a resemnat fără a bârâi pe acei ce i-au luat locul. Aici se vede noblețea fără samă a sufletului său.

A murit în vârstă de 71 ani. Dar nu de bătrânețe ci printr'un accident. Era în deplinătatea facultăților și în societatea în care intra, producea multă viață, fiind comunicativ, sfătos, vorbind cu siguranța unei vieți trăite în toate manifestările ei. A văzut și gloria, dar a simțit și declinul.

Grigore Capsa

CITIȘI ȘI RĂSPÂNDIȘI „AVANTUL“

prin ueaz administrativ? Dar ce umbu-eu peste Prut? La noi, pe plajurile noastre pline de urme de credință nu s'a serbat Sf Vasile de două, ori? De ce să ne mai întrebăm de lipsa credinții, sau de depreciune morală? De cine să mai asculte poporul? De Biserică care e lovită în inimă, sau de politicianism? Destul! „Ajunge zilei răutatea ei“.

Prea mult ai amăgii cu fraze, pe săteauul nostru sănătos, politicianism fără credință. Ne-ai dat prea mult de muncă. Arăm adânc ogorul destul de înțelenit și ai fost atât de hain, că peste sămănța noastră curată, ai asvârlit neghină!

„Pe cel bolnav nu-l poți vindeca decât cu puteri vii“.

Aici ai puțința să înțelegi într'o lumină cu totul nouă, ce însemnează Hristos pentru sufletul omenesc. Care sunt acele puteri vii? Sunt puterile dinamice ale creștinismului: credința

nădejdea și dragostea. Na crezul politic al partidului la care te închini, ci focul sacru al credinței creștine, care a mântuit din moarte atâtea suflete și a păstrat curată ființa etnică a neamului românesc.

Nu în nădejdea venirei la putere se va reface țara, ci în speranța ajutorului Dumnezeuesc și a oamenilor muncitori și cinstiți. Nu ura și vrajba dintre partide va face unirea sufletească a tuturor Românilor, ci flacăra dragostei creștine, care „Îndelung rabdă și nici odată nu cade“.

Iată dar lămurit, cu ce puteri vii se poate reface țara noastră. Să dau o buză științifică celor arătate până aici? Iat-o! De ce a biruit creștinismul? Din punct de vedere psihoterapeutic: mai întâi pentru că voința este o funcție mult mai complicată de cât își închipue simpii acrobați ai voinței. Voința are nevoie de o mare inspirație pentru a stă-

sinnea morală de astăzi, cu puterile dinamice ale creștinismului.

Preot Mihail Gavrilăscu

Abonați-vă la Avântul. Lei 200 pe an. Pe o jumătate de an 100 lei. Pentru bănci, instituții și ad-ții publice lei 300 pe an.

Corem senza publicului care a cautat, zădarnic, Duminică înainte de masă ziarul nostru. El ieșise, la timp, de sub presă, dar n'a putut fi trimis spre distribuție fiindcă celelalte gazete locale, monopolizează, în bloc, pe toți vânzătorii de ziare.

Fără nici un comentariu.

CITIȘI ȘI RĂSPÂNDIȘI Avântul.

Interview cu d-l C. Comșa polițaiul orașului

Intenționând să stăm de vorbă cu diferiții șefi ai autorităților locale, am plecat în căutarea lor

La colțul primăriei îmi a răge pri-vinle curăția și ordinea ce domnește în localul poliției. La geam, figura autoritară, a d-lui polițai Comșa, ra-dia severitate și energie.

Întru, par'că, fără să vreau. D sa cu amabili-tatea-i obișnuită și cu un zâmbet de fină ironie, înghețat pe față, îmi oferă, larg, un scaun.

După multă insistență, d-l Comșa consimte, pentru prima oară, să dis-cute despre d-sa, deși a fost de multe ori solicitat.

Ceva despre începutul cari-erii dv., d-le polițaiu...

— Mda... începutul carierei... Era în 1898 când am fost numit primă dată, șef de birou cl. I-a la poliția orașului Bărlad. Atunci mi-am început eu, propriu zis, cariera. De atunci și până azi, am urcat cu u-surință, treptele erarchice, astfel:

Subcomisar cl. I-a în poliția a-celuiaș oraș. Comisar cl. III-a în poliția orașului Piatra-N. Comisar cl. II-a în prefectura poliției Galați. Comisar cl. I-a în prefectura poliției Constanța. Apoi director al acelei prefecturi. În cursul anului 1920 am fost înaintat polițaiu cl. I la Siliștra.

De când am fost avansat polițaiu cl. I-a, am primit următoarele dele-gațiuni:

Delegațiunea de prefect al poliției orașului Lugoj (Banat), având în-sărcinarea de a încadra acea poliție în-sărcinare pe care mi-am inde-plinit-o cu succes și care mi-a atras mulțumiri generale.

În 1924 am fost delegat prefect al poliției orașului Tighina (Basa-rabia), tot cu însărcinarea de mai sus (încadrarea poliției) și tot cu acelaș rezultat.

În 1926 am primit conducerea poliției Sinaia (reședință Regală), precum și aceea a orașelului Cămpina — unul din cele mai impor-tante centre industrial-muncitorești din țară. (20.000 lucrători de dile-rite raționalități). Aici am avut mult de lucru cu un început de agitați-une surdă, pe care am nimicito.

Am venit, apoi, la Piatra-Neamț, imediat după devastările antisemite, de acum trei ani. Potrivit instruc-țiunilor speciale de la Minister, am

căutat să-mi pun, în joc, toată ex-periența, energia și capacitatea mea și am reușit să dau locuitorilor o-rașului dv. liniștea deplină...

Tot de când sunt aici am primit și delegațiunea de sub-inspector ge-neral al polițiilor din județ (Decizia minist. No. 44540/926).

— Ce evenimente mai însem-nate ați asistat, cum le-ați solu-ționat și ce aprecieri vi s'au adus de către superiori?

— Am capturat, în Dobrogea, banda fiorosului bandit Marin Zam-fir, zis Olteanu, care era compusă din 26 persoane; scăpând astfel po-pulația de crime monstroase și tâl-hării ordinare. Mi-am atras, astfel mulțumiri și elogii din partea parchetului g-ral de Constanța (certifi-catul No. 64/920).

C. COMȘA polițaiul orașului

Prefectul de Durostor, la plecarea mea dela Siliștra, spune: „Conduita sa îreproșabilă, în societate, tactul de care a dat dovadă și amabili-tatea sa față de cetățeni, în raporturile cu ei, de a căror încredere se bu-cură, credem că va lăsa cele mai plăcute amintiri... (certificatul No. 8330/921).

La Lugoj, în 1923, am descoperit banda falsificatorilor de bancnote românești, pe care am predat-o si-guranței generale dîmpreună cu mașinile, clișeele și biletele false. Prin certificatul No. 1923 din 10.XI.923, d-l prim-procuror de Lugoj spune că: „d-l Comșa este un vechiu și vrednic funcționar de carieră în poli-ție, cu un serviciu neîntrerupt la stat de peste 25 ani: e înzestrat cu o cultură distinsă, corect, energic și

foarte activ; dotat cu un tact și ex-periență în serviciu ce ar trebui luate ca exemplu; etc.” (conchide pentru avansarea mea la gradul de prefect de poliție).

La Tighina, pentru încadrarea poliției, d-l general Rudeanu, prin certificatul No. 2666/924 îmi aduce mulțumiri și elogii pentru multipla activitate ce am de-pus-o. Deaseme-ne d-l procuror al aceluiaș oraș (certificatul No. 5192/924) spune: „d-l Comșa, ca ofițer de polție ju-diciară, este de o corectitudine exem-plară și pune muștel în lucrările sale.“

În 1925 (certificatul No. 4920) d. prim-procuror de Prahova îmi aduce mulțumiri pentru serviciile aduse, conchizând că „d-l Comșa a dat dovadă, în îndeplinirea delegațiunii-lor ce i s'au dat, de multă bună-voință, pricepere și celeritate în executarea lucrărilor... d-sa posedă toate calitățile unui eminent ofițer de poliție judiciară“.

— Acum ceva din activitatea dv. în cea de a doua venire în orașul nostru:

În 1925 am descoperit pe pri-mii profanatori ai mormintelor din cimitirul evreesc...

Apoi, calm, d-l Comșa îmi întinde o broșură, tipărită de prefectura jud. în anul 1927.

La pag. 77 citesc: „Din punct de vedere ad-tiv este lăudabilă activi-tatea actualului polițaiu al orașului Piatra-N., care prin sârguința, ini-țiativa și munca sa, având și sprijî-nul nostru, a reușit, să obție înze-strarea corpului de sergenți cu efecte de echipament, îniințarea unui dor-mitor de 25 paturi, pentru încazar-marea sergenților și repararea radi-cală a localului care era deteriorat“.

Ca o ultimă distincție a activității mele, citez din raportul No. 114/927 întocmit de d-l inspector g-ral, care spune, între altele, că „d-l Comșa prin talentul său de organizare a fă-cut din poliția aceasta un model pen-tru întreaga țară; iar prin munca sa neobosită, devotamentul său față de serviciu și atribuțiuni, felul de pricepere de a conduce această po-liție și comandamentul corpului de sergenți, a adus-o la frumosul nivel găsit“.

Cam atâta am de spus, pe scurt, despre mine și activitatea mea.

— Ce alte distincții mai pose-dați?

— A, da. Posed mai multe re-compense social-convenționale petru răsplătirea muncii pe care am de-pus-o serviciilor publice: Ofițer al Stelei și Coroanei României; băr-băție și credință cl. I-a; crucea ser-viciului credincios cl. I-a; avântul țării; medalia jubileului, etc.

— În ce legături stați cu soci-etatea orașului nostru, care — cred că nu mă înșel dacă afirm — vă simpatizează și vă admiră opera dv. de rodnică prosperi-tate și felul dv. de a vă compor-ta cu toată lumea?

— În general, e adevărat, sunt destul de bine apreciat, stimat și respectat. Nu am de ce mă plâng-e și, mai ales, nu am nici o nemul-țumire.

Aceasta nu înseamnă însă că, în oraș, nu sunt și indivizi răutăcioși și perversi care mă sapă și mă ca-lomniază în orice împrejurare.

Să-i numesc? Nu! Ar fi prea mare atenție să figureze în coloanel-ziarului dv. Să încerc să-i calific? Nici atât! Căci nu e stabilită, în zoologia animală, încregătura lor...

...Și cordial, d-l Comșa, îmi întinde zâmbind, mâna. Probabil ca să nu mai am timp să insist.

Îi mulțumesc pentru cele câte-va zeci de minute prietenești acordate și plec gândindu-mă la această acti-vitate prodigioasă a omului de ca-rieră rodnică și statornică, la care se nchină ca la un crez...

Ochii îmi sunt, din nou, furați de ordinea, curăția și albeața zidurilor poliției.

Ce contrast face cu clădirile ve-cine!

C. N. Tărcu

Rugăm cititorii și abonații noștri cât și pe toți reprezentan-ții autorităților locale, să nu ia în considerație diferitele svonuri, răspândite de anumiți indivizi, la adresa ziarului nostru.

Vom căuta să-i aflăm pe aceștia și le vom cere socoteală.

Redacția ziarului nostru își rezer-vă dreptul de a publica articolele primite în limita spațiului disponibil să nu fie lungi și numai dacă sunt scrise în vederile preconizate de noi.

Un scurt istoric al romantismului

de TH. HODOROABĂ

Anul trecut s'a sărbătorit centenarul romanismului. Al romanismului francez! Și, spre a fi și mai precis, al romanis-mului literar. Sînt atdecă 100 ani exact dela apariția lui Cromwel cu a lui celebră prefată. În 1827, V. Hugo dicta-cel puțin pentru teatrul — constituția estetică a romanismului.

Mișcarea n'a început firește, ca la un semnal de baghelă, în anume en și pentru unele sp rite excesive de simetrie cronolo-gică — chiar într-o anume zi. Dar oricum, în grandi'quenta disertație care precedă nejuocabila presă a titenului, se fixe-a autoritatea un program romantic. Indif-ferent de sursele filosofice și sociale ale romanismului spiritual (singurul care în-teresează în clasificările istorice), trebuie să recunoaștem dreptul literelor franceze de a alege pentru înclinarea lor parti-

culară odată, pe care o justifică cel pu-țin respectul ce unanım se datorează celui mai mare poet romantic al sec. ce s'a încheiat.

Programul de la 1827 era semnalul unei răzvrătiri împotriva trecutului și a consacratului. Era o revoluție sau cel puțin înregistrarea unei revoluții necesare. Inșprăția se simtea încercată de meșstetea geometri-ă a clasicismului. In-șpecial în teatrul. Fiîndcă prefată „lăvilă încadra o dramă, drama cea nouă Teza programului se putea prinde într'un cuvînt libertate. Libertate peste reguli și peste clasificările tiranice. La o parte cu cele trei unități artificioase. Hotarele dintre genuri erau sparte. Hulit era acel „sib nobil", care făcuse d'n lb. franceză o farmacie cu boacuri în cari stau eli-chelate imaginele ea și cuvintele, abro-

gată acea prețiozitate augustă care da teatrului lui Comelle și Racine precizia distilată a unor lămbajuri de zei. Inșpră-ția rămănea liberă să se realizeze cu propria-l Inșprăsiune peste toate legile este-licei consacrate și în disprețul tuturor subdiviziunilor arbitrar ale artei școlare.

Nu există poezie epică și lirică; există poezie pur și simplu. Nu tragedii și co-medii separat și neamestecat, ci dramă.

Adică, viață: înșpreunare eternă și fi-rească de jale și răs, de durere și aspirație spre bucurie.

E formula romantică dezvoltată în e-pocala prefată cu o ampoare retorică și un program cuceritor ce au făcut din ea Evanghelia unui veac de poezie franceză.

Libertatea excesivă a creației era fatal să depărteze aria de realitate. Clasi-cismul își alega eroii din mărșeta istoriei; romantismul îi va căuta în mărșeta visu-lui. Prin aceasta, clasicismul era într'un fel, realist; era realismul grandioznel, a-

șă cum realismul de mai tîrziu a fost romantismul cotidianului. Clasi-cismul e individual, fiindcă eroii lui erau oameni precisi cu gusturile și actele verificate de logica și posibilitatea umană.

Romanismul, diu pînă, doboră hoto-ferul umanității individualiste, fataliste și banale. Creațiunea nu mai trebuie verifi-cată de oamenii văzuți și știuți. Eroii puși în acțiune sunt sinteze de însuși, sublî-mări de regimul morale. Sunt fără ase-mănare și fără control decât al emoției noastre de a fi depășiti. Ce-o însemnat în evoluția spiritală această alșare a libertății absolute în artă — indiferent de valorile estetice realizate — e greu de în-găduiti. Romanismul a fost descâlșurarea sufletescă a inteligenții artistice, echi-valență cu cea provocată, în șterile ra-țiunii de un Piccolo dela Mirandolo ori Ciordano Bruno. A fost recunoașterea înălșurată a creației poetice.

Bulada, prelunșită pînă la proporțiile unei voluți de succes dîștrîșit și teșp,

CONVOCARE

Comitetul școlar al ltc. „Petru Rareș” din localitate roagă pe membrii adunării generale — toți părinții elevilor să se înfrumusească în amfiteatrul școlii, Duminică 18 Martie ora 10 a. m.

La ordinea zilei :

1. Descărcarea comitetului de gestiunea anului expirat 1927.
2. Aprobarea proiectului de buget pentru anul școlar.
3. Aprobarea devizelor de lucrări ce se vor face pentru transformarea amfiteatrului liceului în sală de festivități și cinematograf.
4. Amenajarea unei săli pentru laboratorul de Chimie. Refacerea locuinței servitorilor și facerea tuturor gardurilor în jurul liceului;

CONTUL DE GESTIUNE

Pe timpul dela 1 Ianuar — 31 Decembrie 1927

VENITURI

CHELTUELI

Articol	NATURA VENITURILOR	Sumele incasate	Articol	NATURA CHELTUELILOR	Sumele cheltuite
		L e i B.			L e i B.
A. BUGETUL COMITETULUI ȘCOLAR AL LICEULUI					
a.) Venituri Ordinare :			a) Cheltueli Ordinare :		
I	Soldul anului expirat	400.000	I	Mobilier (55 320 Lei) Rep. 115 916 Lei	
II	Taxă de frecvență	366.800		Întreținerea local (116.508 25), combustibil (75.563)	
III	Contribuțiile membrilor adunării generale	284.500	II	Lumină (50.515.50 Lei)	369.622 75
IV	Taxe de construcție	17.300	III	Fizico-chimice (6.044 Lei) Șt. Naturale (8.835 Lei)	
V	Subvenții dela Minister Salarii	2.345.530		Geografie (5,525 Lei)	18.404
			IV	Cancelarie (22.579.25 Lei) Bibliotecă (21.734.50 Lei)	44.313 75
			V	Salarii, person. Comit. (131 188, Lei) premii la elevi 3.340 Lei), ajutoare (28.749.50 Lei)	163.277 50
			VI	Soc. Sportivă (10.400 Lei), Orchestră (18,907 Lei)	29.307
			VII	Subvenții Stat (Salarii) : Lei 2 545.330,83	2.545.550 85
b.) Venituri extraordinare			b). Cheltueli extraordinare		
I	Taxe exam. admitere cl. I-a și V-a	7.300	I	Excursii (1.500 Lei) Serbări (740 Lei)	2.240
II	Diverse	93.526	II	Diverse	116.676 50
			III	Plata com. ex. admit. cl I și V	7.250
B. BUGETUL CLASELOR PARALELE					
a.) Venituri			a.) Cheltueli		
I	Taxe de susținere	886 556	I	Plata personalului didactic și Ad-tiv	809.350
C. BUGETUL ELEVILOR PARTICULARI					
a.) Venituri			a.) Cheltueli		
I	Taxe de înscriere, frecvență, examen	309.729	I	Pla.a Comis. exam. (288 526 Lei), Prof. exp. Fizico-Chimice (2133 Lei) Secreter (1.500 Lei), Restituiri de taxe (4.095 Lei)	236.354
	Totalul venit. lei	4.711.241	II	Cota casei de Economie	2.527 70
				Totalul chelt. lei	4.144.854 05
	Venituri Lei 4.711.241,85		77.206	(destinate bugetului extra bugetarilor 1928)	
	Cheltueli „ 4.144.854.05		64.653	(idem bugetului paric	
	Excedent „ 566.387.80	Repartizarea excedentului	424.528,80	(sold inalienabil)	
			Total	566.387 80 Lei	

Președinte Comitetului școlar, Gr. Capșa

Secretar, V. Ghițescu

Verificat cu registrele și găsit în concordanță cu actele justificative și cu numerarul aflat în cassă

Centori : Dandescu, V. C. Soarec, Grințescu

Un viitor războiu

Fiindcă acest ziar este pentru popularizarea cunoștințelor, voi începe să descriu — pe înțelesul tuturor — câte ceva despre ce a putut să născă coacească mîntea omenescă, pentru distrugerea omului, într'un VIITOR RĂZBOIU. Și iată despre ce e vorba.

Știm cu toții, câți am purtat armă în mână, că omenirea, în trecut, răsboiu mondial, a întrebuințat tot ce a avut mai meșteșugit la îndemână : puști — diferite sisteme — grenade, puști-mitraliere, mitraliere, etc etc.

S'a întrebuințat — nu de noi — și omorătoarea armă, despre care vreau să vorbesc, GAZELE DE LUPTĂ. Mai întâi, trebuie să știm ce sunt gazele de luptă. Gazele de luptă sunt niște substanțe chimice — cum sunt doborăciile — prezentate sub formă gazoasă — ca aerul și aburii. Unele au culoare, de ex. Clorul, iar altele n'au, de ex. YPERITA. Am subînțat acest din urmă gaz, căci e cel mai ucigător dintre gazele existente. N'are miros nici gust și nici culoare: pătrunde prin haine, ghete, bocanci și chiar prin ziduri oricât de groase ar fi. Se nu zăuște la născocirea unor gaze, care să pătrundă prin orice fel de mască. Atunci, nu știm cum vom mai scăpa!

Cum ucid gazele? Foarte simplu. Ai respirat aer, în care sunt și gazele ucigătoare, și moartea e gata! Unele nu numai că te otrăvesc, și te ucid prin respirație, dar produc și arsuri când ating pielea, făcând răni adânci până la os, și'n cele din urmă obrintindu-se — aduc moartea, chinurile cele mai îngrozitoare!

Cel mai grozav gaz, am spus este Yperita. De el, cu mare greu, po scăpa cu viață: unul la sută!

Într'un număr viitor, am să descriu mai amănunțit, ce se mai întâmplă cu gazele de luptă și cum se folosesc în războiu.

Cetitorii acestui ziar — bine'nțeleși cei pe care-i interesează — să urmărească, număr cu număr, căci vor fi de mare folos, în viață, aceste cunoștințe.

Victor Săndulescu — Topolicea
Învățător

Rugăm pe abonații noștri să ne trimită, la redacție (D. L. Stănescu — profesor str. Apelu Mănerale 8 Piatra-N.) costul abonamentului. Prin aceasta asigurăm ziarului apariția continuă și în bune condițiuni.

a lui Leon Daudet care scrie „Le Stupide XIX.ème Siècle”, fruct întârziat și prea părguit de soarele artificial al anarhismului parțial maurrașian, care face singurizarea și traiul oamenilor lui „Action Française”, n'a putut scădea nimic din mărăjia veacului ce trăim deopotrivă cu aerul lui, pe V. Hugo și pe Pasteur, pe Byron și pe Darwin, pe D'Annunzio și pe Volta, pe Novalls și pe Humbold.

Romantismul francez al sec. 19-lea ca curent literar se datorește în mare parte și influenței germane, deși cauzele sociale care au produs aceste curente au fost diferite. În Franța romantismul a fost un aport puternic al revoluției, pe când în Germania a sprijinit feudalismul.

Desproporția literaturii populare medievale, a dat romanticilor un nou izvor de inspirație de-embogălit literatura națională-cultă.

Aceasta a fost poarte una din cele mai mari binefaceri, pe care romantismul a

adus-o în literatură. În Germania preocupările de literatură populară au în epul încă din jumătatea a doua a sec. 18 cu „Sturm u. Drangperiode” și scrierilor romantici de valoare găsim între 1870-80. Așa că romantismul german se poate considera ca începând înainte de sec. 19-lea, deci anterior romantismului francez. Asemănător lui V. Hugo din Franța care a formulat anumite principii de ariă romantică, găsim și în Germania la finele sec. 18-lea.

Schiller este cel dintâi care încearcă să facă deosebirea esențială între poezia antică și modernă.

În lucrarea sa: „Über naive und Sentimentalische Dichtung,” numește pe antici „naivi” iar pe moderni „sentimentali”.

Poezia greacă este natura, poezia mai nouă, modernă năzuește și caută natura. Aceiași cercetare, conșomitat cu Schiller preocupă pe un tânăr literat și critic Fr. Schlegel.

Acesta numește poezia greacă frumo-

să, care ne produce plăcere lipsită de interes — după cum spune Kant —, iar poezia modernă ținde să reprezinte mai mult caracteristicul și individualul.

Pe când Schiller consideră poezia sentimentală (modernă) ca îndreptățită față de cea antică, Fr. Schegel devine din ce în ce un profet și adept al artei caracteristice; țelul poeziei moderne nu este frumosul, ci individualul, sau altfel exprimat, nu alasică, ci romantică, cuvânt care ne amintește de cultura română a Evului Mediu.

Crearea acestui curent se datorește parte și lucrării filozofice a lui Fichte: „Die Wissenschaftslehre”, care se bazează pe filozofia lui Kant și-o continuă. Fichte în această lucrare consideră „Eu” fiind omenescul ca punct de plecare și crează cu aceasta o filozofie a subiectivismului.

Subiectiv și individual este și sentimentul religios al acestor romantici.

Fr. Schleiermacher este promotorul a

ceslei ideii în scrierea: „Reden über die Religion an die gebildeten Menschen”

Cercelările științifice deschid fantazia omenesii câmpuri noi de cercetare.

Dealiful fantazia este caracteristica senșială a poeziei romantice, care începe la finele sec. 18-lea și care este în opunere cu poezia clasică, în care senșialul nu este fantasia.

Ea surprinde pe om noaptea în vis, în emurg, îi stăpânește, în dorinți nu cu noaptea margini, însăși nebunia este mai fantazie denaturată (desfigurată). Nu claritatea vrea poezia romantică, ci o obscuritate, nu lumina zilei, ci noaptea cu lună, nu realizare ci dorinți, nu adevăr ci vis

Prin urmare romantismul fiind individualist, crează pentru sine și nu pentru alții.

Deaceea romanticul desconsideră forma și genurile poetice: romanele și sunt lirice, iar dramele sunt epice.

Forind exterioră este pentru el

Politice

Politica in jud Neamț

În ziua de 4 Martie, orașul nostru a primit vizita domnului C. I. Costinescu primarul Bucureștilor. D-sa a prezidat adunarea generală a Băncii Petrodava, ai cărui președinte este. În aceeași zi, la orele 5, a convocat partizanii locali și pe cei din județ cari întâmplător erau în oraș, la o constătuire în sala prefecturii. D-sa luând cel dintâi cuvântul a spus, în scurte cuvinte, politica generală a țării. Intre altele, a lămurit cu exemple concrete și populare ce însemnă stabilizarea monetară, pe care guvernul liberal vrea s'o înlătuiască.

A insistat, mai mult, asupra acestei chestiuni, pentru că deja cei interesați, caută să profite de neștiința locuitorilor, spre a le strecura în sulete înșoiala, spunându-le că ar fi o afacere interesată a guvernului liberal. Și cât de ușor prinde, această minciună, în sufletul locuitorilor, când ei nu pricep ce este stabilizarea monetară și când mai ales le adaugi că aceasta le-ar deprecia valoarea muncii lor și ar scumpi viața! Căci a văzut fiecare cum prețurile mărfurilor au crescut mereu, deși auzeau că valoarea leului uneori era în creștere.

D-sa a documentat că stabilizarea, prin're multe urmări bune ce va produce în economia țării, va efina în adevăr viața; căci negustorii căpătând siguranța că la termen, vor plăti pe mărfurile cumpărate acelaș număr de lei, pe care-i prevede contractul și nu mai mulți, cum s'a întâmplat până acum, prin schimbarea valorii leului dela o zi la alta, vor putea vinde marfa, mulțumindu-se cu un câștig mai mic, fiind asigurați că vor avea un risc nu-i mai așteptat.

Șeful a mai recomandat partizanii să nu rărească contactul cu satele. Fiecare fruntaș politic să caute să lua parte la săzătorile culturale ce se țin prin sate sau prin mahalalele orașului, să prindă orice ocazie în care pot vorbi locuitorilor, lucruri folositoare, ferindu-se a scobori discuțiunile pe teren politic. Să-i învețe a ține seamă și de interesele superioare ale țării care, de cele mai multe ori, sunt umbrite de interesele lor particulare.

În acelaș timp să se cerceteze, dacă nu cumva autoritățile locale îi nedreptătesc în justele lor cereri și acolo unde ar fi cazul, să se mijlocească la autoritățile superioare,

pentru a se lua măsurile de îndreptarea imediată a răului.

Au mai luat cuvântul mai mulți fruntași, între care și domnul Panare Criveț senator, care a subliniat armonia care există între membrii partidului liberal și care este baza tăriei lui.

C.

Politica Partidelor

Tensiunea antitezică dintre partide și mai ales dintre cel Național-Tărănesc, deoparte și cel Liberal pe alta—e în creștere zilnică.

Intrunirile și contra-intrunirile se țin lanț.

La Galați, opoziția a intrunit o masă considerabilă de cetățeni, cari au ascultat cuvântările D-lor Halipa, Mahalache, Maniu, Madgearu, etc..

La Deva, Liberalii, tot în fața unei mulțimi considerabile, au vorbit prin d-nii Duce, Lupu, Lapedatu.

După cum se vede, poporul ascultă cu urechile—pe orice partid ar veni să le vorbească.

În străinătate, guvernul, prin D-l Titulescu, caută modalitățile cele mai convenabile pentru mult doritul împrumut. Intre timp D-l Titulescu, nu pierde vremea ci se mai ocupă și de chestiunile noastre de politică externă.

Zilele acestea a avut o întrevedere cu reprezentanții Micei Antante [Titulescu-Marincovici Benes], având de discutat în jurul cazului de înarmare clandestină a Ungariei.

În țară, guvernul va supune parlamentarilor — după legea cuitelor și a standardizării — legea pentru modificarea învățământului secundar.

În partidul poporului domnește un spirit de desechilibru: D-l Goga e liberaloid iar D-l Petrovici valorosul profesor ieșean — e un vrăjmaș vehement al guvernului.

Minoritarii intenționează să facă un bloc opoziționist un „bloc notes“.

Camera discută cu aprindere convulsivă desnădăjduite ale așa zisei aristocrații ironânești: lumea înaltă cu apucături joshnice.

Cum își mai apără acești dezechilibrați mintali și morali recta întru perversiunile de orice fel; pontifi găitani ai alcovurilor și matadorii ocrotitori ai moralei lor desgolite!

C. N. T.

Din caracteristicile poporului englez

Conferința D-lui Dragoș Protopopescu, profesor universitar la Cernăuți

Duminică 4 Martie — seara — d-l Dragoș Protopopescu ne-a purtat timp de aproape două ore, cu mult interes, prin nebănuita multiplicitate a obiceiurilor caracteristice poporului englez.

A poporului englez la el acasă. Acolo unde se sintetizează întreaga civilizație engleză. Intregul spirit. Intregul aspect al constituției lui organice: În Londra.

Londra e cea mai mare capitală din lume.

Anglia e stăpâna mărilor și a pământului. Cu o sferă de influență ce trece peste 500 milioane locuitori.

Și poporul englez a dat pe cel mai mare poet care a existat vreodată: Shakespeare.

Conferențiarul, intens familiarizat cu sufletul și viața Londrei, ne dă un bogat material informativ. Cu o măiestrie deosebită descrie arhitectonica marelui oraș al cerului posomorât.

Londra n'are splendoarea exterioară ca Parisul. Pentrucă ea n'are niciodată cerul senin al acestuia. Londra are, în schimb interior. Clădirile ei — zidite deasupra celor două-trei etaje subterane de mijloace pentru comunicațiune — nu sunt frumoase pe dinafară. Frumusețea lor stă înăuntru lor. Cași frumusețea sufletului englezesc.

Căci londonezul este discret și tăcut. Nu vorbește de paradă. Nu gesticulează. Și nu pozează. E mereu preocupat de treburile lui, de funcțiunea, căroră s'a dedicat ereditar.

Fiindcă în Anglia și mai ales în Londra există o tradiție ereditară a funcțiilor, a meseriilor. Ele formează un bun moștenit ce nu poate fi știrbit, de către nimeni, nimănui. Cu alte cuvinte, am putea spune, există în Anglia Omul-instituțiune.

Instituțiune, adică ordine. În Londra domnește ordinea. Primarul ei este incarnarea ordinii. Regele ascultă de el.

Deasupra Londrei domnește ceața. Ceața aceea deasă, cenușie, mohorâtă care plutește în atmosferă, uneori, ca niște fulgi respiratori — cărași ai gazelor intoxicante răspândite de marce număr de fabrici al acestui nesfârșit oraș.

Conferențiarul arată apoi cum, deși în general Englezul e lipsit de comunicativitatea și sociabilitatea ca-

racteristică Europeanilor, totuși, atunci când Primăvara e vestită (de secularul portar al unei mari instituții) poporul Londonez devine câmpenesc. Nesfârșite sunt numărul persoanelor cari invadează parcurile Londrei — plămânii orașului — pentruca să guste, ahtiați, din plăcerile impulsivității Primăverii.

T.

Politi Protestate

— Strul Gartenlaub Pângărați 2400 lei
— Vasile Buleu Piatra-N. 20000 lei
— Vasile Ceaușu Slobozia 2000 lei
— B. Hofmen Piatra-N. 9884 lei
— V. C. a Tomulesei Girov 1000 lei
— Vas. Chinaru și V. Th. Tataru Dragomirești 1800 lei

— Vas. și Alex. Andaric Roznov 4000 lei
— Gh. V. Străjeriu Blăgești 10000 lei
— I. D. Ciacăru Tg. Neamț 40000 lei
— Idem „ ” 40000 lei
— Idem „ ” 40000 lei

— Șulām Goldștein Piatra-N. 10000 lei
— I. Constantin Mărgineni 4460 lei
— C. Dragomir Războeni 3938 lei
— Gh. Străjeriu Blăgești 2000 lei
— V. N. Todiriță Tazlău 8000 lei
— Burăch Senyancu 14460, 14000 lei
— Const. N. Alexandru Titu Dâmbovița 10000 lei

— Zalman Herșcu 5417 lei
— I. D. Georgescu Urlei 45500 lei
— Haim Lang 30000 lei
— I. Gabiu 500, 1000 lei
— M. Leibensohn și Șulām Manase 8000 lei

— Lupu Elisei Tg. Neamț 60000 lei
— Locol. Aurelian Ilescu 16580 lei
— Gh. M. Chelariu Podoleni 5000 lei
— Fabrica de sticlărie Negulești 20000
— Coop. „Mircea“ Uricheni 30000 lei
— Vas. Popa Bud. Precista 3200 lei
— Ștefan Dumitrescu 10000 lei
— Idem 10000 lei
— Idem 10000 lei

— V. Pașnicu Fărcașa 5300 lei
— Ioan Gh. Tărbescu Războeni 4000 lei
— C. Ionescu Războeni 3500 lei
— M. Rotariu Piatra-N. 2500 lei
— C. P. a Cătrinei Tibucani 6000 lei
— Jean Mendel 11000 lei
— Coop. Mădei 10000 lei
— Gh. Bortă Borlești 7000 lei
— Iancu Suherovici 2500 lei
— Mihai Moscovicu 11600 lei
— Vas. Popa 2000 lei
— Șulām Veisman 20000 lei
— Jean Mendel 15000 lei
— Z. Herșcu 2324 lei

Trate

— Carlo Margheto 28652 lei
— B. Kaufman 11512 lei
— Amalia Bercovicu 3340 lei
— Efraim Sufrin 1142 lei
— Moise Zilberman 3975 lei
— Zal. Herșcu 300 cek
— C. Tărcăuanu Roznov 1788 cek

fman, Fougué, frați Grimm și alții.

Toți scriitorii amintiți până aci se manifestă în literatură înainte de 1820, ba unii nici nu ajung până la această dată, deci romantismul în Germania este în floare înainte de această dată.

M-me de Staël cu „Histoire d'Allemagne“ a contribuit mult la introducerea romantismului german în Franța.

Aceasta ar fi în mod succint istoricul romantismului literar, din sec. 19 lea.

Vreau însă să mai arăt că Romanticul nu e un produs specific imediat al veacului al XIX-lea și apoi că, fiind o stare generală umană a colectivității într'un anumit moment, el e fructul unor condiții sociale ce revin în desfășurarea istoriei umane cu o precizie de calendar.

Considerat ca stare sufletească generală și nu numai în produsele lui estetice, romantismul e una din cele două cadențe ale ritmului istoriei. Civilizația noastră e un lanț de epoci de pozitivism și

de romantism, cari s'au înlocuit mercu una pe alta într'o rotație de vastă tranzițiune morală.

Să privim cu toată perspectiva generalizatoare necesară, curgerea istoriei.

Era pozitivismului naționalist și juridic al civilizației romane a fost sfârșită și sfârșită de exploziunea irezistibilă a romantismului ebraic creștin. (Căci misticismul e romantismul instinctului religios). După această formidabilă descărcare de romantism pricinuită de irealismul pasional al sufletului ebraic, concentrat în măreția lui Christos, urmă epoca de pozitivism catolic constituit din împreunarea matematică a ideii romane de stat universal cu misticismul ordinii cerești a Iudeei.

Pozitivismul catolic avu drept complement, în această perpetuă cadență de contraste ale spiritului, romantismul feudal, alocit în spiritul european de revoluția năvălirii barbarilor. Romanticul acesta se dezvoltă cultivând în sfera lui

conceptele de libertate din cari leși re' forma, puternicia absolută a regalității și statul național.

Reacția necesară ritmului înfinit o făcu raționalismul cartezian, care deschise Europei planul imens și dramatic al dezvoltării ei până la revoluția franceză. Marea execuție, care se petrecu în Franța între 1789-1794 e fructul din urmă dar firesc și inevitabil al excesului de raționalism. J. J. Rousseau și Montesquieu sunt fiii spirituali ai lui Descartes. Rosbepiere e executorial respectuos al testamentului lor moral. Revoluția franceză a fost, în planul pur al ideilor, doar ultima linie — o linie trasă cu cuțitul — pentru o figură geometrică de logică absolută.

Acestei epoci de pozitivism grandios și la urmă, tragic, urmă firescă reacție a unui romantism înflăcărat și nepotolit: epoca napoleoniană cu toată umbra ei lăsată pe restul veacului. Simultan cu începutul idealismului filosofic german, no-

cheslie secundară; în dramă găsim dialoguri și sonete, sau cineva cântă o poezie ca monolog.

Romanticul care disprețuiește publicul nu simle necesitatea de a-și termina operele, din cauza aceasta multe sunt ne terminate.

Nu trebuie însă să înțelegem că îndată ce-au apărut principiile fundamentale ale școlii romantice de Schlegel — de altfel el este considerat criticul acestui curent literar — au apărut imediat și scriitorii. Nu.

Criticul nu anticipează o școală sau un curent literar, ci scriitorul, poezul o pregătește, iar criticul vine în urmă și cercetează fixând reguli.

Din cauza aceasta romanticul, în Germania, privit sub aspectul apariției scriitorilor, ni se prezintă sub trei faze: „Die Frühromantik“ cu Hölderlin și Jean Paul; „Die ältere Romantik“ cu Novalis și Tieck și „Die jüngere Romantik“ cu Brentaus, Armin, E. T. Hof-

Credință. Cultură. Educație.

Ziarul de orientare culturală și socială a apărut. Se numește „Avântul”. Noțiune, care cuprinde în sfera ei, multe fapte și lucruri. Fapte: pe miază tot ceea ce a produs neamul nostru, pe tărâmul economic social și cultural până azi, începând cu biserica, armata și toate institutiile culturale până la universitatea reală a tinerilor, cari clocotesc în fibrele entuziasmului lor: munca, dreptatea și adevărul; și, mai presus dragostea de-a vorbi cu sufletele vii ale unei națiuni care nu vom să lăsăm a pieri. Ei bine, așa cum a făcut Universitatea germană, unitatea statului german, național și în veșnicie solidar; așa după cum clasicismul greco-roman și medievalismul catolic creștin, unitatea italiei, fapt ce-a dus pe frații noștri dela gențile Tribunalului sub mussolinism să dicteze în toată Italia, aceeași mentalitate și același suflet, spiritualitatea vieții de muncă și producție, geniul neo-latin, așa fel, o mână de prieteni sinceri și prea buni al mei, isbutesc să evoare Universitatea în adevărată ci viață, care e îndrumarea și luminarea masei poporului nostru, la lumina culturii naționale; luminează orbitoare, dar totuși de multe ori în tunică când e vorba ca cineva să și pună sufletul său pentru aproapele!.

După isprăvirea războiului întregirii noastre strămoșești, o sumedenie de probleme și-au găsit geneza: fără ca omul să le stormonească în haosul lucrurilor omenești, ele isvorând cu ințelea apucăturilor bune sau rele ale omului și cercul, unele din ele căpătând rezolvare, altele peregrinând la cine știe ce oameni, timpuri și locuri dar care trebuie să ducă la demodământul fatal!

Nu ne vom ocupa decât de problema culturală, și, nu în mod absolut. Ci relativ, pentru că această problemă este după cum zice biblia, un aluat ce poate lua multe forme, de pinde de lucrator dacă știe în ce tipar mai bun să pună frământătura!

Prin cultură se înțelege: luminarea și îmbogățirea minții și a inimii cu cunoștinți și sentimente altruiste; sistematizarea acestora și aplicarea lor în viața de toate zilele.

În acest sens, noțiunea de cultură se confundă cu noțiunea de civilizație; spreosebire că civilizația are două aspecte: umanitaristă și națională. În cazul de față, când vorbim de cultura neamului nostru, vorbim de cultura națională, care s'a desfășurat în biserica noastră națională.

ul romanism se mărea fecund în acțiunea socială, în gândire, în realizările de artă. El găsi în Kant matematizarea lui definitivă.

După cum vedem chiar, numai după succinta prezentare a istoriei prin epocile ei de cultură, romanticismul notal didacticește ci începând la 1823 este, după cum au fost și celelalte romanticisme dinoante-i, un rezultat sau numai o față a slăirii de suflet generale.

De obicei se scrie în cărțile de învățătură, cu orecare naivitate: romanticismul literar din sec. XIX-lea e pricinuit de faptul că oamenii născuți între 1804 și 1810 aveau înaintea doar grandoarea epocii napoleoniene, fără a fi simțit și durerea. De donare și sub sugestia impunătoare a acelor isprăvi grandioase, ei se așezară pe visuri de eroism sau își lamentară mizeria actualității lor morale.

Vom și ușor urmărind istoria spiritu-

Prin traduceri treptat, treptat s'a transpins în graiul național, pentru că în a doua jumătate a veacului al XIX-lea grație curentului poporanist, să îmbrace haina cugetării; și mai ales a expresiunii literare populare; începând cu scriitorii anului 1849 și isprăvind cu marele Eminescu, Vlăduță, Creangă Iosif, Anghel și Coșbuc etc.

Depozitarea culturii românești a fost veacuri de a rândul biserica noastră creștină, apoi celelalte instituții ce s'au creiat în cursul vremii.

Cultura, adică luminarea și educațiunea omului presupune și încumbă la bază: voința. Fără voință nu putem isbuti în lucrari mari și cu folos pentru binele public, după cum fără credință „nu putem fi plăcuți lui Dumnezeu” zice Sf. Apostol Paul.

Printre ramurile de cugetare omenească și divină care ne vorbește de cultură și au darul de-a ne prepara pentru cultură și civilizație sunt: Sfânta Scriptură și întreaga literatură teologică; literatura, arta, istoria și știința.

Dintre aceste ramuri de civilizațiunile se cunosc de oameni prin analiză și profund discernământ, și, ca atare intervine în joc rațiunea, altele și cunosc cu ajutorul inimii și al sentimentelor, și dau naștere fenomenului sufletesc de sinteză și imaginație, lucruri care se îmbină într'un tot armonic spre a deservăși ființa noastră sentimentală și națională, în raport cu mediul inconjurător.

Le aici decurge pentru om, formarea educației integrale active; educație morală și spirituală, ambele într'o perfectă legătură și într'un raport indestructibil.

În alt număr ne vom ocupa amănunțit de evoluția faptelor și lucrurilor, cari vin în atingere cu Cultura.

Preot Ioan Chircă

„La OTILIA”

Atelier de Pălării de Dame și Copii
Str. Cuza Vodă 192

Aduce la cunoștință unor clientele, că în vederea sezonului, are un bogat asortiment de Pălării de Matasă, Paj și Petru.

De asemenea transformă pălării de dame și bărbătești în cele mai noi forme, ireproșabile și cu prețuri modeste, în timpul cel mai scurt.

Vizitați acest atelier spre convingere.

CITIȚI

„AVANTUL”

elă a umanității ei au fost epoci de suflet romantic sau raționalist cari, fiecare, s'au reflectat în câte o dezvoltare filosofico-artistică adecuată.

E un ritm perpetuu și evident între cele două cadențe universale.

Oândiți-vă că spiritului apolonic pozitivist al epocii ioniene urmă clocotul îmbălător al misterelor corintiene, că fiecare dintre aceste două ipostase ale sufletului elen corespund două capitale mărețe și deosebite ale istoriei artei.

Și când spiritul mistic al romanismului corintian ajunse în culminația lui la idealismul sofist și în visurile de marmoră ale maeștrilor, — se așeză, pentru aceeași veșnică prelungire de echilibru, peste inteligența activă a istoriei, domina cugetului linear și aritmetic al Romanului. Dar să venim la o vârstă mai apropiată. Romanticismului creștin din primele timpuri după năvălirea improspătoare ale barbarilor corespunde literatura eroică și cavalerescă: Les chan-

INFORMAȚIUNI

Toți cetățenii orașului amisași la împroprietării. vor primi o încunoștințare din partea Primăriei locale de a se prezenta în Sala Teatrului, în ziua de 18 Martie a. c., ora 9 a. m., când se va face tragerea la sorți și fixarea locurilor destinate în acest scop.

Direcțiunea liceului „Petru Rareș” aduce la cunoștință părinților că orice elev găsit cu haine noi, altfel decât cele impuse de uniformă, va fi eliminat fără nici o circumstanță.

Învățătorii care se prezintă în ziua de 15 Martie la examenul de definitivat, vor prezenta și textul de pregătirea lecțiilor, pe tot timpul provizoratului.

D-l V. Miștăm literat, este delegat de Ministerul Instrucțiunii ca inspector pentru activitatea culturală și extra școlară, cu începere de la 1 Febr. a. c., în învățământul primar din întreaga țară.

În ziua de 26 Martie a. c. va avea loc la Roman conferința lunară a întregului personal din controlul învățământului primar, din Reg. școlară Bacău, sub președinția D-lui inspector școlar general Al. Gheorghiasa.

Pr. Const. Leifer s'a confirmat ca membru de drept reprezentant al cultului cel mai numeros, în Cons. Com. din comuna Mărgineni.

D-l Ermil I. Ascarache, contabilul corporației meseriașilor din Buhuși, s'a confirmat ca membru de drept, reprezentant al camerei de muncă, în cons. com. a comunei Buhuși.

Posesorii de biciclete sunt invitați a se prezenta la poliție (biuroul circulației) pentru a obține autorizație și număr de control; cei ce nu se vor conforma vor fi amendați.

Se atrage atențiunea tuturor locuitorilor din oraș că viza carnetelor la biuroul populației pe anul în curs expiră la 15 Martie curent și că după această dată cei ce nu vor avea vizate aceste carnetele vor fi amendați.

sons de gestes” poema lui „Tristan und Isolde”, „Parzival” etc.

Positivismul catolic, care procedase și apoi se împletise cu acest romanism creștin și feudal, se prelungi în literatura numită burgheză a vremii (Roman de la Rose) continuată până la naturalismul lui Montaigne și Rabelais.

Cu Malherbe începe epoca raționalismului auster. Reflexul lui în lit. e clasicismul clasic; epoca „de au” a literaturii franceze, tot ce se cuprinde ca creație între Corneille și Pascal. Adică, tot ce prepara pe arhitecții sociali ai veacului XVIII-lea și, deci, revoluția cea mare.

Ghilotina, — fructul din urmă al raționalismului — mănuie cu precizia unui punct la sfârșit de frază, marea epocă începută cu „Discours de la Méthode.”

Cu terminarea și prăbușirile dintre anii 1789—1794 răscolese din nou adâncurile instinctuale ale firii omenești și i-

Monitorul Oficial No. 52, recent, din 6 Martie curent, publică următoarele înaintări pe loc ale personalului Poliției Piatra-N, și anume:

La gradul de Prefect de Poliție cl. 2-a

D-l Comșa Constantin, polițaiu cl. I Piatra-N, în grad dela 10 Iulie 1920 (al 7 lea la vechime din 34 propuși la înaintare).

La gradul de Director de Poliție cl. 2-a

D-l Atanasiu C. Constantin, comisar cl. I Piatra-N, în grad dela 27 Noiembrie 1925.

La gradul de Comisar cl. 2-a

D-l Mna V. Marica, comisar cl. 3-a Piatra-N, în grad dela 27 Nuemb. 1923
D-l Sârbu Ioan, comisar cl. III Piatra-N, în grad dela 1 Sept. 1924

La gradul de comisar cl. 3-a

D-l Turcu Gh., sub comisar cl. I, în grad dela 1 Ianuarie 1925.

La gradul de sub comisar cl. 2

D-l G. Iorgu Petru, sub comisar cl. 3-a Piatra-N, în grad dela 15 Iulie 1926.

D-l Ianase Gh., sub comisar cl. 3-a Piatra-N, în grad dela 1 Septembrie 1926 (D-sa urmează, în prezent, școala ofițerilor de poliție la București).

Felicitățile noastre!

Biuroul de servitori atrage atențiunea patronilor și persoanelor care au servitori, a-i înscrie la biuroul populației și a obține manuale de servitori; contrar vor fi amendați.

Pr. C. Bârsan s'a confirmat ca membru de drept, reprezentant al cultului cel mai numeros în cons. comunal al com. Ceahlău.

Se atrage atențiunea de către biuroul circulației al Poliției că viteza maximă cu care este permis a circula automobilele și camioanele prin oraș, este de 12 Kl. pe oră, iar la intersecții și cotiuri de șase Kl. pe oră; cei ce nu se vor conforma vor fi amendați

Biuroul Populației aduce la cunoștință că ori ce locuitor de la etatea de 16 ani este obligat a se înscrie la acest biuro și a obține cuvenitul carnet de identitate.

Aceiași obligațiune o au toți elevii, de ambele sexe, ai tuturor școalelor, precum și militarii, adică D-nii ofițeri și sub-ofițeri care locuiesc în oraș.

înălțură liniștea superficială a funcțiilor raționale.

Omul e din nou sub mișcarea motoarelor lui nedisciplinate de rânduile inteligenții geometrice.

Căci, aceasta este în concluzie, formula — am zice psiho-filosofică — a ritmului urias și nesfârșit de care vorbim.

Desfășurarea liberă, isbucnită, a instinctului voluptos de propria lui nepotolire, crează epocile romantice

Predomniile funcțiilor superioare — industriale cum le-ar numi Bergson — ale inteligenții și robirea organizată a instinctului au dat epocile raționaliste.

Veacul al XIX-lea debută spiritualmente într'o atmosferă socială, care a fost totdeauna prielnică acestor eliberări navălnice de puteri sufletale ascunse, caracteristice faptelor romantice Cu aceeași am încadrat perioada, al cărei centener s'a sărbătorit anul trecut, în integritatea ei istorică.